

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอวังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ ศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ศาสนาอิสลาม

ปัญญาสัมมาทิฐิ ความรู้ความเข้าใจในธรรม ในเหตุในปัจจัย เป็นหลักการ
อุดมการณ์อุดมธรรม ฟังพาอาศัยความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ มีปิติมีความสุข
มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เข้าถึงความสงบเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ
เป็นบริสุทธิคุณ ทั้งกายวาจาภิรียมารยาทอาชีวะ เป็นความรู้ความเข้าใจ
ในการประพฤติการปฏิบัติ

ปัญญาให้เพียงพอ ความละเอียดอ่อนบาริ เกรงกลัวต่อบาป เห็นภัยในวัฏฏสงสาร
มีความพอเพียงเพียงพอ

ความสงบกับความเคารพ ความซื่อสัตย์ สุจริต นี่คือนี่สิ่งเดียวกัน

เราต้องรู้เข้าใจ เราทั้งหลายต้องพากันเสียสละ ถ้าไม่เสียสละจะเป็นผู้ไม่มีศีล
ไม่มีสมาธิ ไม่มีปัญญา การเสียสละเป็นความรู้ความเข้าใจในธรรมในสภาวะธรรม

มนุษย์เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ว่ามนุษย์เราทั้งหลายต้องเสียสละ การเสียสละถึง
เป็นผู้สละคืน ด้วยความรู้ความเข้าใจ สละคืนด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ
เป็นผู้สละคืน เป็นผู้เห็นภัยในวัฏฏสงสาร เป็นผู้สละคืน จะเป็นความพอดี

เป็นความพอเพียงเพียงพอ เหมือนสายพินไม่ตึงเกินไปไม่หย่อนเกินไป จะเป็นความพอเพียงเพียงพอ ความรู้ความเข้าใจนี้จะเป็นผู้ไม่แบกวิญญูสงสาร หรือว่าแบกความหลงพาไป

ออกกำลังใจให้ใจมีกำลังก็คือการเสียสละ ถ้าเราไม่เสียสละเราก็ไม่ได้ออกกำลังใจ ศีลสมาธิปัญญา ถึงเป็นสิ่งที่สละคืนในภาคประพตภาคปฏิบัติ

เราต้องรู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะได้พากันเสียสละ การได้เสียสละนี้คือความสุข ผู้ที่ไม่เสียสละคือผู้ที่มีความทุกข์ เป็นผู้แบกความทุกข์พาไป แบกความหลงมกพาไป เพราะไม่เข้าใจ ไม่เสียสละ ไม่มีปิตุสุขเอกัคคตาในการเสียสละ

เราทั้งหลายจะต้องพากันมาเสียสละ ให้รู้เข้าใจ ตัวตนนั้นมันไม่อยากจะเสียสละ พระธรรมพระวินัย ข้อวัตรกิจวัตรในการประพตภาคปฏิบัติ เป็นอุปกรณ์เป็นกรรมกร ที่ให้เราได้เสียสละ ถ้าเราไม่เสียสละมันก็เป็นวิญญูสงสาร มันก็เป็นการเวียนว่ายตายเกิด ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ

การประพตภาคปฏิบัติธรรมให้พวกเรารู้เข้าใจ เพราะกายวาจาภิรียมารยาท อาชีพนันเป็นเพียงอุปกรณ์ของการประพตภาคปฏิบัติ มันเป็นเพียงอุปกรณ์ เป็นเพียงกรรมกรในการประพตภาคปฏิบัติ

หลักการในการฝึก ตั้งใจ ตั้งเจตนา มีปัญญาสัมมาทิฐิคู่กับการประพตภาคปฏิบัติ ให้รู้เข้าใจ

เบื้องต้นใจไม่สงบไม่เป็นไรให้กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพนของเราให้สงบ โดยใช้ปัญญาสัมมาทิฐิ หลักการอุดมการณ์อุดมธรรม

เหมือนช้างเสือดัวหนึ่งไม่ให้เสือบริโภคอาหาร ไม่ให้เสือกินอาหาร เมื่อชงนาน ๆ เสือมันก็พอม เสือมันก็จะตาย

เหมือนลิงตัวหนึ่งนี้ ลิงมันอยู่หนึ่ง ๆ อยู่สงบไม่เป็น เราผู้มีปัญญาทั้งหลายจะฝึกลิงให้ลิงสงบ ก็ต้องมีโซ่มาใส่คอผูกลิงไว้ ผูกลิงไว้ไม่ให้ลิงกระโดดวิ่งไปมา อาศัยกาลอาศัยเวลาในการฝึก

เราต้องรู้เข้าใจวาระจิต วาระกาย วาระวาจาภิรียมารยาท ใจนั้นมันทำได้ทีละอย่าง ทำพร้อมกันสองอย่างไม่ได้

ให้เข้าใจในการฝึก อย่าไปใจอ่อน สัมมาสมาธิถึงเป็นความตั้งมั่น ไม่ใจอ่อน สัมมาสมาธิถึงเป็นการปฏิบัติติดต่อกันเนื่อง ไม่ใจอ่อน ทำอะไรติดต่อกันเนื่อง

ปัญญาสัมมาทิฐิไม่ใช่ได้หน้าลืมหลับ ได้หลังลืมหลับ

ถ้าเรารับผัสสะทางตาหูจมูกลิ้นกายใจ เราไปตามผัสสะไปตามสิ่งแวดล้อม คือเป็นบุคคลไม่รู้ไม่เข้าใจในเรื่องวิภูฏสงสาร ความไม่รู้ไม่เข้าใจเป็นความเพลิดเพลิดในสิ่งต่าง ๆ แทนที่จะหยุดตัวเองเบรกตัวเองด้วยความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องข้อวัตร กิจวัตร ข้อวัตรข้อปฏิบัติ แต่กลับไม่มีการประพฤติกการปฏิบัติ ปล่อยปะละเลย ปล่อยวางหน้าที่ ไม่มีปิติไม่มีความสุขไม่มีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติ เป็นการเดินหน้าแล้วก็ถอยหลังอยู่อย่างนั้นแหละไม่ไปไม่มา ถึงมีศัพท์ว่า อวิชชา ความหลง ถึงมีศัพท์ว่าคนนะ คนหมายถึงตัวถึงตน เป็นอวิชชาเป็นความหลง มันหยุดอยู่ที่เก่าเพราะมันก้าวไปแล้วก็ถอยกลับ มันไปไหนไม่ได้ เพราะมีแต่ก้าวไปและถอยกลับ

การประพฤติการปฏิบัติรู้เข้าใจ มันจะเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม ถึงจะเดินช้า
ก็ไม่ถอยกลับ ถ้าเดินเร็วก็ยิ่งดียิ่ง ๆ ขึ้นไปด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายจงพากันภูมิใจ มีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทุกคนได้รับสิ่งที่ประเสริฐทรัพยากรที่ประเสริฐด้วยอายุขัยในศตวรรษหนึ่ง
หรือว่าร้อยปี เราทำดี ๆ อายุเรายืนนานมากกว่าร้อยปี เราจะได้สร้างบารมี มีแต่ปิติ
มีแต่ความสุขมีแต่เอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ นี่คือไฟต์ในการประพฤติ
การปฏิบัติของเรา

เน้นที่บริสุทธิ์คุณทั้งกายวาจาภิรียมารยาทใจ เน้นที่บริสุทธิ์คุณ มีปิติมีความสุข
มีเอกัคคตา เพื่อเป็นมรรคเป็นหนทางประพฤติหนทางปฏิบัติที่ประเสริฐ

เป็นผู้ที่รู้แจ้งโลกรู้แจ้งธรรม เป็นผู้ que เห็นภัยในวัฏฏสงสารด้วยความรู้ความเข้าใจ
ไม่หลงไหลไม่เพลิดเพลน ตั้งอยู่ในความประมาท

เอาปัจจุบันเป็นวาระแห่งชาติในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะปัจจุบันนี้
มันเป็นสิ่งสำคัญ เป็นวาระแห่งชาติของการประพฤติการปฏิบัติของเราทุก ๆ คน

อดีตก็ได้มารวมกันที่ปัจจุบันแล้ว อนาคตก็มารวมกันที่ปัจจุบันนี้แล้ว ปัจจุบัน
เป็นอย่างไรอนาคตก็ย่อมเป็นอย่างนั้น เพราะปัจจุบันคือเหตุคือปัจจัย

ปัจจุบันคือขบวนการของปัญญาสัมมาทิฐิ ปัจจุบันเป็นความรู้ความเข้าใจ
คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ ปัจจุบันถึงเป็นวาระแห่งชาติในการประพฤติการปฏิบัติ

ให้เรารู้เรื่องกรรม เรื่องกฎแห่งกรรม เรื่องผลของกรรม

ให้เรารู้เข้าใจ ไม่มีใครจะหนีกรรมหนีกฎแห่งกรรมหนีผลของกรรมไปได้ ด้วยเหตุด้วยผลนี้ เราทั้งหลายถึงต้องเห็นภัยในวิกฎสงสาร เห็นภัยในความถูกต้อง เห็นภัยในการเวียนว่ายตายเกิด ไม่ประมาท ไม่หลง ไม่เพเลิดเพลिन ความสงบระงับ สังขารทั้งหลาย สงบด้วยศีลด้วยข้อวัตรกิจวัตร สงบได้ด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยข้อวัตรกิจวัตรที่เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา มันจะเป็นความว่างด้วยความรู้ ความเข้าใจ เป็นความว่างจากสิ่งที่มีอยู่ด้วยความรู้ความเข้าใจ มีความเห็นว่า ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมันคือเหตุคือปัจจัย

ชีวิตของการเวียนว่ายตายเกิดของเรา เราไม่รู้ไม่เข้ามันก็หมุนไปด้วยความไม่รู้ ไม่เข้าใจ

ความไม่รู้ไม่เข้าใจมันถึงเป็นวิกฎสงสาร มันถึงหมุนไปของมันเรื่อย

ความไม่รู้ไม่เข้าใจนี้มันจะมีแต่ความทุกข์ ความทุกข์เกิดขึ้น ความทุกข์ตั้งอยู่ ความทุกข์ดับไป นอกจากความทุกข์นั้นไม่มีเลย

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ท่านตรัสไว้ถูกต้องนะ ให้เรารู้เข้าใจ เมื่อรู้เข้าใจแล้วทุกคนจะประพฤติปฏิบัติเพราะรู้เข้าใจ เราคิดดูดี ๆ ทางประวัติศาสตร์ เต็กอายุชัยเพียง ๗ ปี ๗ ขวบ รู้เข้าใจเข้าสู่ภาคประพฤติกาลปฏิบัติ

เราต้องพึงพาอาศัยความรู้คู่กับการประพฤติกาลปฏิบัติ เพื่อเป็นหลักการ เป็นอุดมการณ์อุดมธรรมพระธรรมพระวินัยข้อวัตรกิจวัตรมันเป็นแบบเป็นพิมพ์

พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นแบบเป็นพิมพ์ให้กับลูกบุตรลูกหลานนะ พ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างแบบอย่างในสิ่งที่ดี เอาพระธรรมพระวินัยข้อวัตรกิจวัตร เป็นพระธรรมเป็นพระวินัย ไม่ใช่เป็นตัวเป็นตน ต้องเป็นพระธรรมพระวินัยไม่ใช่เป็นตัวเป็นตน เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะว่าต้องมีทางมีแนวทางนะ ทางไปก็คือพระธรรมพระวินัย ต้องมีข้อวัตรกิจวัตร ข้อวัตรปฏิบัติเป็นทางเป็นหนทาง

ภาษาไทยภาษาลาวเค้าเรียกว่าถนนหนทาง ภาษาอังกฤษเค้าเรียก Road ภาษาบาลีเรียกว่ามรรค เป็นทางเดินชีวิตทั้งกายวาจาภิรียมารยาทอาชีพรทั้งใจมรรคจึงเป็นพระนิพพาน ศีลสมาธิ ข้อวัตรกิจวัตรเป็นปัญญาสัมมาทิฐิถึงเป็นพระนิพพาน

พ่อแม่ถึงเป็นแบบเป็นพิมพ์ บุคคลที่หาได้ยากคือตัวอย่างแบบอย่างคือแบบคือพิมพ์ แบบพิมพ์ที่ดีนั้นถึงมีคุณมีอุปการคุณ แบบมันอย่างไรพิมพ์อย่างไรผลก็เป็นอย่างนั้น เพราะผลนั้นคือดีเอ็นเอจากพ่อแม่

ถึงมีทางให้เกิดสติเกิดปัญญา ให้เอาความถูกต้องนำชีวิต เอาความบริสุทธิ์คุณนำชีวิต ถึงจะเป็นคนที่มีอุปการคุณ

เราต้องรู้เข้าใจ เรายี่แหละได้ถ่ายทอดกรรมพันธุ์มาจากพ่อแม่

กรรมนั้นคือการกระทำทางกายวาจาภิรียมารยาทและใจนี้แหละคือดีเอ็นเอแห่งกรรมแห่งผลของกรรม

เราจะเป็นคนกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่เราก็ต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ทำลายพ่อแม่

ความไม่รู้ไม่เข้าใจคือบุคคลทำลายพ่อแม่ เราทั้งหลายถึงเอาความรู้สึกนำชีวิตไม่ได้ ต้องเอาศีลเอาธรรมเอาข้อวัตรกิจวัตรนำชีวิตนะ

เราคิดดูดี ๆ นะ ถ้าเราไม่เอาธรรมนำชีวิต มันก็มีแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป นอกจากทุกข์นั้นไม่มีเลย

ตัวตนมันก็ไปของมันเรื่อย มันจะเป็นคนไม่กตัญญูกตเวที หาเรื่องหาราวให้กับตัวเอง หาเรื่องหาราวให้กับคนอื่น ทำให้พ่อแม่เดือดร้อน ทำให้พ่อแม่เป็นทุกข์

เราเข้าใจดี ๆ นะ ธาตุทั้ง ๔ นี้แหละคือพ่อคือแม่ ชั้นที่ ๕ คือพ่อคือแม่ อายตนะภายใน ๖ ภายนอก ๖ รวมกันเป็น ๑๒ คือพ่อคือแม่ เราไม่เอาธรรมนำชีวิต ไม่เอาบริสุทธิ์คุณนำชีวิต พ่อแม่ของเราก็เป็นทุกข์ พ่อแม่เราก็เป็นโรคจิตโรคประสาท โรคซึมเศร้า โรคไบโพล่า โรคไม่สงบเหวี่ยงไปเหวี่ยงมา ชีวิตนี้เลยพังทลายด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ ด้วยการไม่รู้จักคำว่ากตัญญูกตเวที

ถ้าเราเอาธรรมนำชีวิต มีปิติมีความสุขในการเรียนหนังสือก็ทำให้ดีเอ็นเอที่เป็นพ่อเป็นแม่ได้รับความสุขด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ ได้รับความสุขจากความรู้ ความเข้าใจ

เราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราไปร้องไห้เสียใจว่าพ่อแม่เราตายไปแล้ว พ่อแม่ของเราเจ็บป่วย พ่อแม่ของเรากำลังจะตาย หรือบางคนว่าพ่อแม่ตายไปแล้ว

เราทั้งหลายต้องรู้ว่าพ่อแม่ก็คือตัวของเรานั้นเอง เราทั้งหลายต้องหยุดเนรคุณ หยุดทำลายพ่อแม่ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจนำชีวิต เอาวิฆฏสงสารนำชีวิต เอาความหลงความเพลิดเพลिनความประมาท ไม่เห็นภัยในวิฆฏสงสาร ไม่มีปิติ ไม่มีความสุขไม่มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติเพื่อเอาธรรมนำชีวิต

การทำบุญให้พ่อแม่ให้แม่ก็คือเอาศีลเอาธรรมเอาข้อวัตรกิจวัตร มามีปิติมีความสุข
เอ็กคตาในการประพฤติการปฏิบัติ นี่คือทำบุญทำกุศลให้พ่อแม่

เราต้องรู้เข้าใจในเรื่องของพ่อของแม่ ของญาติบรรพบุรุษ

เราทั้งหลายต้องมีปัญญาสัมมาทิฐิ เราพยายามมารู้เข้าใจด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ
เพื่อหยุดกรรมหยุดเวรหยุดภัย สงบด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญา ด้วยการเจริญ
สติปัญญานะ

สติปัญญาก็ได้แก่ความสงบ สงบบาป สงบเวร สงบภัย ด้วยความรู้ความเข้าใจ
ด้วยข้อวัตรกิจวัตรในการประพฤติการปฏิบัติ

การประพฤติการปฏิบัติให้เรารู้เข้าใจ เราจะมาเอาอะไร เราจะไปเอาอะไร
เพราะว่ามันไม่ได้อะไร ไม่มีอะไร ไม่เป็นอะไร เราจะมาเอาอะไรทำไม มันทุกข์
ยังไม่พอเหรอ ทุกข์ยังไม่เพียงพอเหรอ

เราทั้งหลายที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่า การสงบระงับสังขาร
ต้องรู้เข้าใจ นักวิทยาศาสตร์ทั้งหลายผู้คงแก่เรียนทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าไม่รู้เข้าใจ
มันก็ปรุงแต่งไปเรื่อย มันจะไม่มี ความสงบ มันก็จะไปบ่นว่าแก่แล้วไม่ดี ความจนนี้ไม่ดี
ความคิดอย่างนี้แหละมันเป็นความปรุงแต่ง เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่หลง เห็นแก่ตัว
เป็นการหลงขยะ เค้าเรียกว่าหลงความหลง เอาความหลงนำชีวิต เอาความหลง
ครองธาตุครองขันธครองอายตนะ

อันนี้เราคิดดูดี ๆ นะ เรานี่เองแหละเป็นคนผีบ้าเป็นคนบ้า หรือว่าเป็นคนที่มี
เชื่อบ้า ไม่รู้ไม่เข้าใจ เลยพากันเป็นบ้า

เป็นนักวิทยาศาสตร์ เป็นผู้มีปัญญา มันก็ต้องเป็นปัญญาบริสุทธิ์คุณ ไม่ใช่ปัญญาที่เป็นตัวเป็นตน อย่าไปหลงมกมายแสวงหาความหลงนะ แสวงหาความหลง แยกความหลงกัน เฝ้าหอนกันสนั่นหวั่นไหว แยกความหลงกัน เอาความหลงนำชีวิต เราจะมาเอาอะไรมีอะไรเป็นอะไร

เราต้องรู้เข้าใจ นักวิทยาศาสตร์ทั้งหลาย มนุษย์ทั้งหลาย เทวดาทั้งหลาย พรหมทั้งหลายต้องรู้เข้าใจในการเวียนว่ายตายเกิด ในสังสาระ

เราต้องรู้เข้าใจนี้เป็นข้อสอบหรือข้อสอบเพื่อให้เราได้ดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ ที่จะได้เอาธาตุเอาชั้นเอาอายตนะที่มันอยู่ได้หนึ่งศตวรรษนี้ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราจะใช้แต่ปัญญา เราไม่ใช้การประพฤติกการปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน มันเป็นไปได้ไม่ได้นะ เราต้องใช้ปัญญากับใช้การปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน

นักวิทยาศาสตร์ทั้งหลาย ประเทศที่เจริญทั้งหลายกำลังแย่งความหลงกัน กำลังแย่งขยะกัน ถึงจะพัฒนาวิทยาศาสตร์ก้าวหน้ามันก็ไปไม่ได้มันต้องมีความสงบมีปัญญา มีปัญญามีความสงบ

เราจะเอาปัญญามาเป็นตัวเป็นตนไม่ได้ เพราะตัวตนนั้นคือความปรุงแต่ง ตัวตนนั้นมันไม่หยุด

ประเทศที่พัฒนา ประเทศที่เจริญนั้นดีแล้วถูกต้องแล้วแต่ต้องพัฒนา เพื่อเอาความสงบเอาปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

ผู้มีปัญญามากก็จะต้องมีความทุกข์ ผู้มีปัญญาน้อยก็ต้องเสียสละ จะได้ไม่มี ความทุกข์

เราต้องรู้เข้าใจ อย่าให้มันไม่มีรูป ไม่มีเสียง ไม่มีกลิ่น ไม่มีรสโผฏฐัพพะ
ธรรมารมณ์มันเป็นไปไม่ได้ ความรู้ความเข้าใจนี้ถึงมีศีลมีสมาธิมีปัญญา ให้เราเข้าใจ
เราทั้งหลายจะได้ว่างจากสิ่งที่มี ว่างจากสิ่งที่ไม่มีมันจะมีประโยชน์อะไร

ต้องรู้เข้าใจว่าสิ่งที่สัญญาไปมามันเป็นเพียงวัตถุสัญญาไปมา หรือบุคคลสัญญา
ไปมาชั่วครั้งชั่วคราว ไปแล้วมา มาแล้วไป สัญญาไปมา มันเป็นเพียงอาคันตุกะ
ที่สัญญาไปมา มันเป็นเพียงประภัสสรของธรรมชาติที่สัญญาไปมา เราต้องรู้ต้องเข้าใจ

เราทั้งหลาย สิ่งที่จะเป็นพี่เลี้ยงของเราไม่ใช่วิชาไม่ใช่ความหลง

พ่อแม่ถึงเป็นคนเลี้ยง พ่อแม่ต้องเป็นแบบเป็นพิมพ์

คนจนมาอำนวยความสะดวกสบายแก่คนรวย มาเป็นพี่เลี้ยงอย่างนั้น อันนั้น
มันเป็นพี่เลี้ยง อันนี้ให้เราเข้าใจ พี่เลี้ยงของเรามันต้องเลี้ยงด้วยพระธรรมพระวินัย
ข้อวัตรกิจวัตรนะ

**เราจะเอาแต่ทางวัตถุ เอาแต่ทางเหตุทางผลทางวิทยาศาสตร์นั้นไม่ได้
เราต้องคำนึงถึงความถูกต้อง**

พระธรรมพระวินัยข้อวัตรกิจวัตรมันจะเป็นพี่เลี้ยงเรา เป็นคนดูแลเรา
ให้เราเข้าใจ จะเป็นผู้อุปถัมภ์ค้ำชู พระธรรมพระวินัยเป็นเรื่องของเรา กายวาจา
กิริยามารยาทอาชีวะ เราเข้าใจ อันนี้จะเป็นพี่เลี้ยง เลี้ยงด้วยพระธรรมพระวินัย
ข้อวัตรปฏิบัติ เค้เรียกว่า เลี้ยงมาดี อิ่มหมีพลีมัน เลี้ยงมาดีนะ มีปิติมีความสุข
มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ มีความสุขมีความพอเพียงเพียงพอ มีความสงบ
มีปัญญา ไม่มีความบกพร่อง

เราต้องเลี้ยงด้วยพระธรรมพระวินัยข้อวัตรกิจวัตร เพื่อเป็นสุคะโต คือผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบประกอบด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ มีทั้งความสงบทั้งปัญญาทั้งกายทั้งวาจาทั้ง กิริยามารยาท ดีทั้งกายทั้งวาจาทั้งกิริยามารยาททั้งใจ สุคะโต อยู่ก็ดี ไปก็ดี มาก็ดี ด้วยความรู้ความเข้าใจในเรื่องพระธรรมพระวินัยข้อวัตรปฏิบัติ มันต้องมีความสุข อย่างนี้ต้องรู้เข้าใจ

เมื่อมันผ่านไปแล้วเกษียณไปแล้วก็ปล่อยก็วาง เพราะมันผ่านไปแล้วเกษียณไป แล้ว เมื่อวานเอากลับคืนมาไม่ได้ พรุ่งนี้ยังมาไม่ถึงมันก็ไม่ใช่ว่าการประพฤติการปฏิบัติ ปัจจุบันเป็นวาระแห่งชาติมันก็รวมอยู่ที่ปัจจุบัน

เรื่องพระนิพพานเป็นเรื่องความรู้ความเข้าใจ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ในการประพฤติการปฏิบัติ

ให้รู้เข้าใจเรื่องสุปฏิปันโนคือผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง ปฏิบัติสมควร เข้าถึงความเพียงพอพอเพียงเข้าถึงความพอดี เราอยากได้มากมันก็ไม่มากหรอก เราอยากได้น้อยก็ไม่น้อยหรอก

ต้องรู้เข้าใจ เราต้องเอาหลักการเอาปัญญาเอาความสงบมาใช้มาปฏิบัติ เราจะก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ ชีวิตของเราที่ประเสริฐเป็นทรัพยากรที่ประเสริฐ จะไม่ได้พังทลายด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ

อดีตมันผ่านมาแล้วอย่าให้มันปรุงแต่งเราได้ อนาคตยังมาไม่ถึงอย่าให้ปรุงแต่ง เราได้ เราต้องรู้เข้าใจเราต้องทำที่สุดแห่งความดับทุกข์ด้วยพระธรรมพระวินัย ด้วยการเจริญสติคือความสงบเป็นพื้นฐาน สัมปชัญญะคือตัวปัญญาเป็นพื้นฐาน ให้เอาศีลเอาสมาธิเอาปัญญาเป็นพื้นเป็นฐานในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องพากันเข้าใจอย่างนี้ ถ้าไม่เข้าใจอย่างเดียวมันจะพังทลายเหมือนตึก สตง. ของเมืองไทยประเทศไทยนะ

ตึก สตง.อยู่ที่กรุงเทพมหานคร ตึก ๓๐ กว่าชั้น ตึก สตง.ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ เอาความหลงนำชีวิตเอาทุจริตนำชีวิต ชีวิตมันเลยพังทลาย ชีวิตมันพังทลายนะ ตึกสตง.มันพังทลายด้วยนิติบุคคลตัวตนพังทลายด้วยทุจริตมันจะไปแก้ไขตั้งแต่ภายนอกมันจะไปพัฒนาตั้งแต่วิทยาศาสตร์จะไปเอาความสุขบนความหลงชีวิตเลยพังทลายนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งนะ เราคิดดูดีๆ นะ ตึกใหญ่กว่าสูงกว่าตึก สตง.ทั้งหลาย สิบตึกที่กรุงเทพมหานครที่ปริมณฑล เค้าย่อมพังทลายเหมือนตึกสตง. เพราะพอที่จะรับน้ำหนักได้ ไม่ใช่ไม่โก่งกินคอร์รัปชันนะ แต่เค้ายโก่งกินคอร์รัปชันน้อยพอที่จะรับแผ่นดินไหวจากมณฑลทะเลประเทศพม่า ศูนย์กลางแผ่นดินไหวอยู่ที่เมืองมณฑลทะเลประเทศพม่าห่างไกลกันตึ้นนับพันกิโล

นี่ให้เรามองเห็นในแง่มุมความไม่ถูกต้องนะ ชีวิตที่เอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้แหละ

เราทั้งหลายถึงต้องเป็นผู้ละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป เห็นภัยในวัฏฏสงสาร รู้จักความคิดรู้จักอารมณ์เหมือนท่านพระอาจารย์ลี ธัมมธโร วัดอโศการาม สมุทรปราการ ท่านรู้จักความคิดการปรุงแต่งของตัวเอง ท่านรู้จักว่าความปรุงแต่งนี้มันคือวัฏฏสงสารนะ ท่านรู้จักความปรุงแต่ง เพราะความปรุงแต่งมันเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ชีวิตนี้ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. เพราะมันไม่ถูกต้อง มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. นี่แหละ

ตึก สตง. ที่อยู่กรุงเทพมหานครอยู่เมืองหลวงอยู่เมืองกรุง เป็นศูนย์รวมของประเทศ เหมือนสมองเป็นศูนย์รวมของร่างกาย เหมือนหัวใจเป็นศูนย์รวมของสรีระร่างกาย

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่บริหารประเทศ บริหารแผ่นดินไม่เข้าใจ ในการประพฤติกการปฏิบัติ เอาแต่ความรู้เอาแต่วิทยาศาสตร์เอาแต่ตัวเอาแต่ตน ไปแก้แต่สิ่งภายนอก ไม่ได้แก้ตัวเองไปพร้อม ๆ กัน

การพัฒนาวิทยาศาสตร์มันต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันมันถึงถูกต้องนะ พัฒนาทั้งภายนอกภายในด้วยความรู้ความเข้าใจให้ครบวงจร อริยมรรคองค์แปด ถึงเป็นความรู้ความเข้าใจ เพื่อการประพฤติกการปฏิบัติมันจะได้สมบูรณ์ สมบูรณ์ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพด้วยความถูกต้อง

มันต้องรู้ธรรมรู้ปัจจุบันธรรม รู้ธรรมธรรมนุญนะ ถ้าเราไปจัดการแต่สิ่งภายนอก เราไม่ได้จัดการตัวเองมันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. นี่นะ

การบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่น มันต้องรู้เข้าใจแล้วมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ในการประพฤติกการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์

ถ้าเรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติมันก็มีความสุขอยู่แล้ว ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราต้องรู้จักการประพาศการปฏิบัติ ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพร
เราต้องเน้นมาที่ตัวเราในการประพาศการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของตัวเอง
ให้มันสมบูรณ์ เราทั้งหลายจะไม่ได้พังทลายเหมือนตึก สตง.

ถ้าใครมีตัวมีตนบุคคลนั้นคือทุจริตนะ เราทั้งหลายจะได้รู้ว่าทุจริตนั้นคือตัวตนนะ
ใครเอาตัวตนนำชีวิตบุคคลนั้นคือบุคคลที่ทุจริต เราต้องรู้จักธรรมรู้จักธรรมบุญ
ปัญหาต่าง ๆ นั้นมันอยู่ที่ทุจริตนะ

การที่จะบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่นต้องยกเลิกทุจริต ถึงจะเป็นนักบริหาร
ตัวเองนักบริหารคนอื่นด้วยการรู้เข้าใจในการบริหารในการปฏิบัติ

ตำแหน่งที่เค้าแต่งตั้งให้เราเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นตำแหน่งที่ให้เรามาเสียสละ
มารับผิดชอบโฟกัสในการประพาศการปฏิบัติ ไม่ใช่ตำแหน่งที่ให้พวกเราทั้งหลาย
มาทุจริตนะ

ให้ถือว่ามันเป็นตำแหน่งที่ทรงเกียรติมีเกียรติมีศักดิ์ศรี เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง
มันจะมีเกียรติมีศักดิ์ศรีได้อย่างไร ถึงพวกเราทั้งหลายจะพากันใส่สุทผูกเนคไท
ห้อยเหรียญตรา เป็นผู้ทรงเกียรติมันก็ไม่ใช่ผู้ทรงเกียรตินะ มันเป็นผู้ทรงความหลง
ต่างหาก ทรงความโง่ความหลงมกต่างหากละ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราจะเข้าถึงบริสุทธิ์คุณ เข้าถึง
ธรรมบุญเข้าถึงรัฐธรรมบุญไม่ได้ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันเป็นอบายมุขอบายภูมินะ
มันตกอยู่ในภพภูมิของ ๓๑ ภพภูมิ

ในภพภูมิของวัฏฏสงสารนี้มีอยู่ ๓๑ ภพภูมิ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็จะอยู่ใน
ระนาบของ ๓๑ ภพภูมินี้แหละ

เค้าถึงมีศัพท์ว่าคน คนนี้หมายถึงตัวถึงตน หมายถึง ๓๑ ภพภูมินี้แหละ
ภพภูมิที่เวียนว่ายตายเกิดมีทั้งหมด ๓๑ ภพภูมิ

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ประพฤติกปฏิบัติ เราจะได้ไม่ย่ำต๊อกกับความหลงที่มีศัพท์
ว่า “คน” คนนี้ความหมายหมายถึงความไม่รู้ไม่เข้าใจ ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั้น
มันจะวกลงอยู่ที่เก่า มันจะเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา สัมผัสกับอะไรก็ไปกับ
สิ่งนั้น ๆ อยู่ในภพภูมินั้น ๆ

เรารู้เราเข้าใจเราจะได้หยุดภพภูมินั้น ๆ ด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติก
การปฏิบัติ เพื่อเราทั้งหลายจะได้ว่างจากสิ่งที่มีอยู่ด้วยความรู้ด้วยความเข้าใจ
ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเค้าเรียกว่ามันหลง มันวกลงในความหลงอย่างนั้น จิตใจวกลง
อย่างนั้นมันจะไปไหนไม่ได้ มันจะเป็นได้แต่เพียงคนเป็นได้แต่เพียงความหลง
หัวใจของบุคคลนั้นมันจะอยู่ในระนาบแห่งความหลงหรือว่าหัวใจบ่อนคาสีโน
เอาตัวตนเป็นที่ตั้งคือหัวใจบ่อนคาสีโน หัวใจบ่อนทำลายความถูกต้อง
หัวใจบ่อนความหลง

ให้เรารู้เข้าใจ เราจะได้เห็นภัยในความไม่ถูกต้องเห็นภัยในวัฏฏสงสาร
ด้วยปัญญาบริสุทธิ์คุณ ด้วยเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ พอใจยินดีมีปีติมีความสุข
มีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติ เพื่อเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตร
หัวใจของเราทั้งหลายจะได้หยุดอบายมุขอบายภูมิ

เราทั้งหลายถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราทั้งหลายจะพากันคิดว่า ความสุขทั้งหลาย ได้มาจากสิ่งที่อำนวยความสะดวกความสบายด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์ อันนี้จริงอันนี้ถูกต้อง ความสุขทั้งหลายมันอยู่พัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์

เราทั้งหลายต้องมีสัมมาทิฐิเราต้องมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาวิทยาศาสตร์ ก็ต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน ถ้าเราพัฒนาวิทยาศาสตร์มันก็ยังเป็นนิติบุคคล ตัวตนอยู่

เราต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันด้วยความรู้ความเข้าใจเราทั้งหลายนะ ถึงเป็นการพัฒนาครบวงจรด้วยความรู้ความเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจก็จะเอาความหลง นำชีวิตเอาวิทยาศาสตร์นำชีวิต

เราต้องเอาทั้งวิทยาศาสตร์เอาทั้งจิตใจไปพร้อม ๆ กันนะ

เราอย่าไปคิดว่าประเทศสิงคโปร์นั่นนะประเทศเล็ก ๆ เท่อำเภอนึง ของเมืองไทยก็ได้ เค้าพัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์เป็นหนึ่งในเอเชีย เพราะเค้าตั้งบ่อนคาสิโน มาเก๊าส่วนหนึ่งของประเทศจีนเค้าก็รวยเพราะเค้าพัฒนา ตามหลักเหตุตามหลักวิทยาศาสตร์

พวกเราทั้งหลายเมื่อมีปัญญาแล้วต้องรอบคอบนะ มีปัญญาแล้วต้องรอบคอบ อย่าลืมนะชีวิตของเรานั้นเป็นรายรับรายจ่ายนะ เราไปจับทางงูเดียวงูมันจะมากัดเรา งูพิษมันจะมากัดเรานะ การที่เราเอาหลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องแล้ว เราต้องมีหลักการมีอุดมการณ์แล้วก็มีอุดมธรรมนะ หลักการอุดมการณ์มันดีแล้ว ถูกต้องหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์นะ แต่ต้องไม่ทิ้งอุดมธรรมนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเอาความรู้สึกที่เอาตัวเป็นที่ตั้งมันเป็นหลักการ
เป็นอุดมการณ์แล้วอุดมด้วยความหลงนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้เราเอาทั้งหลักการอุดมการณ์
แล้วก็ยกเลิกอุดมหลงนะ

ให้เอาอุดมธรรมให้เอาธรรมเอาธรรมบุญมันถึงจะสมบูรณ์เข้าถึงความพอเพียง
เพียงพอเข้าถึงความพอดี เราอยากได้มากมันก็ไม่มาก เราอยากได้น้อยมันก็ไม่น้อย
เราต้องรู้จักความพอดีเข้าสู่ความสมดุลทั้งรายรับรายจ่าย

เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึง
ความพอดี การประสูติของพระพุทธเจ้าถึงเป็นวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรัสรู้ก็เป็น
วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเสด็จดับขันธปรินิพพานก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติกการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้รู้หลักการ
รู้อุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรม เราอยู่ที่ไหนก็พากันปฏิบัติได้ เมื่อเรามีลมปราณ
มีอายตนะภายใน ๖ ภายนอก ๖ มีธาตุทั้ง ๔ ขันธ์ทั้ง ๕ อยู่ที่ไหนก็ปฏิบัติได้

ให้รู้เข้าใจมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติ

อย่าไปคิดด้วยอวิชชาความหลงเอาแต่หลักการอุดมการณ์เอาแต่วิทยาศาสตร์นะ
ถ้าเรารวย รวยความหลงมันไม่ดีนะ รวยความโง่หลงมกมายเรียกว่ารวยไสยศาสตร์
มันไม่ดีนะ ไม่ใช่ความดีมันไม่ใช่บารมีไม่ใช่ปัญญาบริสุทธิ์คุณนะ มันเป็นความหลงนะ

ให้เรารู้เข้าใจ อย่าไปคิดว่าทำไมเราโง่ไปตั้งหลายปี ประเทศสิงคโปร์ประเทศ
เค้เล็กนิตเดียวเค้ตั้งบ่อนคาสีโนเค้รวัยกัน ประเทศมาเก๊าก็เหมือนกัน
เค้รวัยกัน

ประเทศสิงคโปร์เค้มีหลักเหตุผลมีหลักวิทยาศาสตร์นะ เค้คิดว่าประเทศ
สิงคโปร์มันเล็กนิตเดียว จะทำเกษตรกรรมก็ไม่ได้ จะทำอุตสาหกรรมก็ไม่ได้
ถ้าเราตั้งบ่อนคาสีโนด้วยหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์ก็รวัยได้ เพราะคนในนี้โลกนี้
มันคนมีความไม่ฉลาด เอาความหลงนำชีวิต เอาตัวตนนำชีวิตมันมีมาก
ถ้าเราตั้งบ่อนคาสีโน เราสามารถรวัยได้ทางวัตถุ ด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์
เค้ถึงพากันตั้งบ่อนคาสีโน จะเรียกบ่อนคาสีโนก็ได้หรือเรียกบ่อนแห่งความหลงก็ได้
มันคืออันเดียวกัน

ให้เรารู้เข้าใจ ประเทศไทยเราแผ่นดินกว้างใหญ่ไพศาลเราต้องรู้เข้าใจว่า
เราทั้งหลายอย่ายินดีในการเอาความหลงนำชีวิต อย่าไปยินดีในการเอาบ่อนคาสีโน
นำชีวิตนะ

พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ศาสดาทุกศาสนาเค้มายกเลิกบ่อนคาสีโน
มายกเลิกอบายมุขอบายภูมิ ให้เรารู้เข้าใจ ถ้าเรารู้เข้าใจ ทุกอย่างนะไม่มีปัญหา
ปัญหาอยู่ที่เราไม่รู้ไม่เข้าใจนะ

เหมือนประเทศไทยของเรานี้แหละ โครงการยกเลิกเหล้ายกเลิกเบียร์
ยกเลิกสิ่งเสพติดยาเสพติดที่มันเป็นอบายมุขแห่งชีวิต ที่มันเป็นอบายภูมิแห่งชีวิต

เกือบร้อยปีของโครงการพากันประพฤติปฏิบัติด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ ตั้งอยู่ในความประมาท เอาความหลงนำชีวิตเอาความประมาทนำชีวิต มันก็ปฏิบัติไม่ได้ มันก็ยิ่งมากกว่าเก่า ไม่รู้ไม่เข้าใจ เอาความหลงนำชีวิต ความหลงก็เลยยิ่งใหญ่ใหญ่ยิ่ง

มันก็แก้ปัญหาไม่ได้ มันยิ่งมากทวีคูณ มันก็ไปของมันเรื่อย มากยิ่งกว่าเก่า ทวีคูณยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก

อย่างการสวมหมวกกันน็อกอย่างนี้แหละ มอเตอร์ไซด์เข้ามาในเมืองไทย ประเทศไทย ไม่ต่ำกว่า ๖๐ ปี ขณะนี้เวลานี้ก็ยังไม่ทำไม่ได้ เรื่องสวมหมวกกันน็อกนี้ ที่ให้ประชาชนผู้ขับขี่จักรยานยนต์เพื่อสะดวกในการสัญจรไปมา ได้ออกกฎหมาย บังคับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ ขณะนี้เวลานี้มันก็เป็นเวลาจนจะ ๕๐ ปีแล้ว ก็ยังพากันทำไม่ได้

ถ้าเรารู้เข้าใจว่า การทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยนี้ไม่ได้ มันเป็นความเสียหาย ทั้งตัวเราและส่วนรวม มันไปไม่ได้ ชีวิตของเรามันไปไม่ได้นะ ชีวิตนี้มันพังทลาย เหมือนตึก สตง.ของเมืองไทยนี้แหละ

เราต้องเข้าใจ ทุกคนต้องเข้าใจ ไม่ใช่เข้าใจเฉย ๆ ต้องเข้าสู่ภาคประพฤติ ภาคปฏิบัติ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ถ้าไม่อย่างนั้น มันก็จะไปของมันด้วยความไม่ถูกต้องอย่างนี้แหละ

พูดอย่างนี้ไม่ใช่คนบ้าจื๊อนะ เป็นคน “ดีจื๊” นะ จื๊ให้รู้ให้เข้าใจว่า เราทั้งหลาย ต้องทำให้ถูกต้อง เพื่อหยุดในสิ่งไม่ถูกต้อง

ชีวิตของเราเราต้องรู้เข้าใจ มันจะได้เป็นของใหม่ของสดมันจะฟอร์มสด มันจะไม่ได้บริโภคความหลง บริโภคของเสีย ของเน่าของเสีย เดียวชีวิตมันจะพังทลายด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ

เอาการปล่อยวางด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ นี่กว่าปล่อยวางไม่เอาอะไร ไม่มีอะไรไม่เป็นอะไร ก็จะไม่ทำอะไรเพราะปล่อยวาง ปล่อยวางอย่างนั้นมันไม่ใช่ มันเป็นการปล่อยปะละเลย มันปล่อยวางเหมือนพวกซีเปื้อยงุ่นง่ามหม่มฟ้า ปล่อยวางหมด ไม่มีอะไรเหลืออยู่

ครั้งพุทธกาล มันก็มีการปล่อยวางอย่างไม่ต้อง พวกไม่รู้ไม่เข้าใจไปเอาแต่เรื่องจิตเรื่องใจไม่เอาทางวิทยาศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน ไม่มีปัญญาสัมมาทิฐิอย่างนั้น เรียกว่าปล่อยปะละเลย ไม่ได้พัฒนาวิทยาศาสตร์พัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน

อย่างมิกคารเศรษฐี พ่อปู่ของนางวิสาขามหาอุบาสิกา ไม่เข้าใจเรื่องปล่อยเรื่องวาง แล้วก็นับถือความไม่ต้องในการประพฤติกการปฏิบัติ ได้อาราธนาพระซีเปื้อย พระปล่อยวางมาฉันอาหารที่บ้าน แล้วก็บอกให้นางวิสาขามากราบมาไหว้พระอรหันต์ ปล่อยวางหมดเลย ไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย เหลือแต่ตัวเปล่า ๆ นะ นางวิสาขาออกมาดู นางวิสาขาไม่เห็นด้วยไม่โอเค เพราะอันนี้ไม่ใช่คนปล่อยวางเป็นคนไม่มีปัญหาต่างหาก เป็นคนปล่อยปะละเลย

นางวิสาขา เกิดในตระกูลเศรษฐี ในเมืองภัททียะ แคว้นอังคะ บิดาชื่อว่า ธนัญชัย มารดาชื่อว่าสมนาเทวี และปู่ชื่อเมณฑกเศรษฐี ขณะที่เธอมีอายุอยู่ในวัย ๗ ขวบ เป็นที่รักคุดักว้าตาดวงใจของเมณฑกผู้เป็นปู่ยิ่งนัก

ก่อนที่นางวิสาขาจะไปสู่ตระกูลของสามี ธนัญชัยเศรษฐีได้อบรมมารยาทสมบัติ ของกุลสตรีผู้จะไปสู่ตระกูลของสามี โดยให้โอวาท ๑๐ ประการ เป็นแนวปฏิบัติ คือ

โอวาทข้อที่ ๑ ไฟในอย่านำออก หมายความว่า อย่านำความไม่ดีของพ่อพี่แม่พี่ และสามีออกไปพูดให้คนภายนอกฟัง

โอวาทข้อที่ ๒ ไฟนอกอย่านำเข้า หมายความว่า เมื่อคนภายนอกตำหนิพ่อพี่ แม่พี่และสามีอย่างไร อย่านำมาพูดให้คนในบ้านฟัง

โอวาทข้อที่ ๓ ควรให้แก่คนที่ให้เท่านั้น หมายความว่า ควรให้แก่คนที่ยืมของ ไปแล้วแล้วนำมาส่งคืน

โอวาทข้อที่ ๔ ไม่ควรให้แก่คนที่ไม่ให้ หมายความว่า ไม่ควรให้แก่คนที่ยืมของ ไปแล้ว แล้วไม่นำมาส่งคืน

โอวาทข้อที่ ๕ ควรให้ทั้งแก่คนที่ให้และไม่ให้ หมายความว่า เมื่อมีญาติมิตร ผู้ยากจนมาขอความช่วยเหลือพึงพาอาศัยเมื่อให้ไปแล้วจะให้คืนหรือไม่ให้คืนก็ควรให้

โอวาทข้อที่ ๖ พึงนั่งให้เป็นสุข หมายความว่า ไม่นั่งในที่กีดขวางพ่อพี่ แม่พี่ และสามี

โอวาทข้อที่ ๗ พึงนอนให้เป็นสุข หมายความว่า ไม่ควรนอนก่อนพ่อพี่แม่พี่และ สามี

โอวาทข้อที่ ๘ พึงบริโภคน้ำให้เป็นสุข หมายความว่า ควรจัดให้พ่อผัว แม่ผัวและสามีบริโภคน้ำแล้ว ตนจึงบริโภคภายหลัง

โอวาทข้อที่ ๙ พึงบำเรอไฟ หมายความว่า ให้มีความสำนึกอยู่เสมอว่า พ่อผัว แม่ผัวและสามีเป็นเหมือนกองไฟ และพญานาคที่จะต้องบำรุงดูแล

โอวาทข้อที่ ๑๐ พึงนอบน้อมเทวดาภายใน หมายความว่า ให้มีความสำนึกอยู่เสมอว่า พ่อผัว แม่ผัว และสามีเป็นเหมือนเทวดาที่จะต้องให้ความนอบน้อม

เมื่อนางวิสาขา เข้ามาสู่ตระกูลของสามีแล้ว เพราะความที่เป็นผู้ได้รับการอบรมสั่งสอนเป็นอย่างดีตั้งแต่วัยเด็ก และเป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีน้ำใจเจรงใจไฟเราะ ให้ความเคารพผู้ที่มีวัยสูงกว่าตน จึงเป็นที่รักใคร่และชอบใจของคนทั่วไป ยกเว้นมีการเศรษฐกิจของสามี ซึ่งมีจิตฝักใฝ่ในนักบวชขอแจกซีเปลือย โดยให้ความเคารพนับถือว่าเป็นพระอรหันต์ และนิมนต์ให้มาบริโภคโภชนาหารที่บ้านของตนแล้วสั่งให้คนไปตามนางวิสาขามาไหว้พระอรหันต์ และให้มาช่วยจัดเลี้ยงอาหารแก่อแจกซีเปลือยเหล่านั้นด้วย

นางวิสาขา ผู้เป็นพระอริยสาวิกาชั้นโสดาบันพอได้ยินคำว่า อรหันต์ ก็รู้สึกปีติยินดีรีบมายังเรือนของมีการเศรษฐกิจ แต่พอได้เห็นแจกซีเปลือย ก็ตกใจจึงกล่าวว่า “ผู้ไม่มีความละอายเหล่านี้ จะเป็นพระอรหันต์ไม่ได้” พร้อมทั้งกล่าวติเตียนมีการเศรษฐกิจแล้วกลับที่อยู่ของตน ต่อมาอีกวันหนึ่ง ขณะที่มีการเศรษฐกิจกำลังบริโภคอาหารอยู่ โดยมีนางวิสาขาคอยปรนนิบัติอยู่ใกล้ ๆ ได้มีพระเถระเที่ยวบิณฑบาตผ่านมาหยุดยืนที่หน้าบ้านของมีการเศรษฐกิจ นางวิสาขาทราบดีว่าเศรษฐกิจแม้จะเห็น

พระเถระแล้วก็ทำเป็นไม่เห็น นางจึงกล่าวกับพระเถระว่า “นิมนต์พระคุณเจ้าไปข้างหน้าก่อนเถิด ท่านเศรษฐีกำลังบริโภคของเก่าอยู่”

เศรษฐี ได้ฟังดังนั้นแล้วจึงโกรธเป็นที่สุด หยุตบริโภคอาหารทันทีแล้วสั่งให้บริวารมาจับและขับไล่ นางวิสาขาให้ออกจากบ้านไป แต่ก็ไม่มีใครกล้าเข้ามาจับนางวิสาขา ขอชี้แจงแก่กุฎุมพี ๘ นายที่คุณพ่อได้ส่งมาช่วยดูแลนางก่อน และเมื่อมีการเศรษฐีให้คนไปเชิญกุฎุมพีมาแล้ว แจ้งโทษของนางวิสาขาให้ฟัง ซึ่งนางก็แก้ด้วยคำว่า “ที่ดิฉันกล่าวอย่างนั้น หมายถึง มีการเศรษฐี บิดาของสามีกำลังบริโภคบุญเก่าอยู่ มิใช่บริโภคของบุตรเฒ่าอย่างที่เขาใจ” กุฎุมพีทั้ง ๘ จึงกล่าวกับเศรษฐีว่า “เรื่องนี้นางวิสาขาไม่มีความผิด”

เมื่อมีการเศรษฐี ฟังคำชี้แจงของลูกสะใภ้แล้วก็หายโกรธขัดเคือง และกล่าวขอโทษนาง พร้อมทั้งอนุญาตให้นางนิมนต์พระบรมศาสดาพร้อมภิกษุสงฆ์มารับอาหารบิณฑบาตในเรือน ของตน ขณะที่นางวิสาขาจัดถวายภัตตาหารแด่พระบรมศาสดาและภิกษุสงฆ์อยู่นั้น ก็ได้ให้คน ไปเชิญมีการเศรษฐีมาร่วมถวายภัตตาหารด้วย แต่เศรษฐีเมื่อมาแล้วไม่กล้าที่ออกไปสู่ที่เฉพาะ พระพักตร์พระศาสดา เพราะไม่มีศรัทธาเลื่อมใสจึงแอบนั่งอยู่หลังม่าน เมื่อเสร็จภัตกิจแล้วพระบรมศาสดาทรงแสดงพระธรรมเทศนา ส่วนมีการเศรษฐีแม้จะหลบอยู่หลังม่านก็มีโอกาสได้ฟังธรรมด้วยจนจบ และได้สำเร็จเป็นพระโสดาบันบุคคลในพุทธศาสนาเป็นลัมมาทิฎฐิบุคคลตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ทันใดนั้น มิคารเศรษฐีได้ออกมาจากหลังม่านแล้วตรงเข้าไปหานางวิสาขแล้ว
ประกาศว่า “ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปขอเธอจงเป็นมารดาของข้าพเจ้า” และตั้งแต่นั้นมา
นางวิสาขาก็ได้นามว่า “มิการมารดา” คนทั่วไปนิยมเรียกนางว่า “วิสาข
มิการมารดา”

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจในเรื่องเหตุเรื่องปัจจัย เราทั้งหลายจะได้พัฒนาทั้งเรื่อง
วิทยาศาสตร์พัฒนาทั้งเรื่องใจไปพร้อม ๆ กัน

ขออนุโมทนากับท่านทั้งหลายไว้ ณ โอกาสนี้ ท่านเป็นคนดีที่มีลมปราณ มีโอกาส
มีเวลาในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อเข้าสู่ภาคประพฤติกาลปฏิบัติตามบทธรรณ
แห่งความไม่ประมาทของท่านหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ท่านได้เมตตาตรัสไว้ว่า

ความไม่ยั่งยืน เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และแน่นอนนะ

ความยิ่งใหญ่ คือความไม่ยั่งยืนนะ

ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ คือชีวิตที่อยู่ด้วยทาน ศีล เมตตา และกตัญญู

ชีวิตที่มีความดี อาจมิใช่ความยิ่งใหญ่ แต่ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ ต้องอาศัยคุณธรรม
ความดีเป็นปัญญาบริสุทธิคุณเท่านั้น

การระงับสังขารทั้งหลายด้วยความรู้ความเข้าใจเป็นความรู้คู่กับการประพฤติ
การปฏิบัติ นั่นแหละคืออริยมรรค เป็นหนทางที่ ประเสริฐมีพระนิพพาน
ตั้งแต่ในปัจจุบัน ไม่ต้องรอพระนิพพานเมื่อตายแล้ว ปัจจุบันไม่มีพระนิพพาน
อนาคตจะมีพระนิพพานได้อย่างไร ให้เรารู้เข้าใจเรื่องพระธรรมพระวินัย
พระธรรมพระวินัยที่เป็นสัมมาทิฐิ เพื่อหยุดวิภวสงสารนั้นแหละ คือพระนิพพาน
ให้พวกเราเข้าใจในเรื่องพระนิพพาน ให้เข้าใจนะ